

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Перспективи и очаквани тенденции за развитието на основни култури в зърнения сектор

Божидар Иванов,
Институт по аграрна икономика

ЗЛАТНИ ПЯСЪЦИ
07.02.2014

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

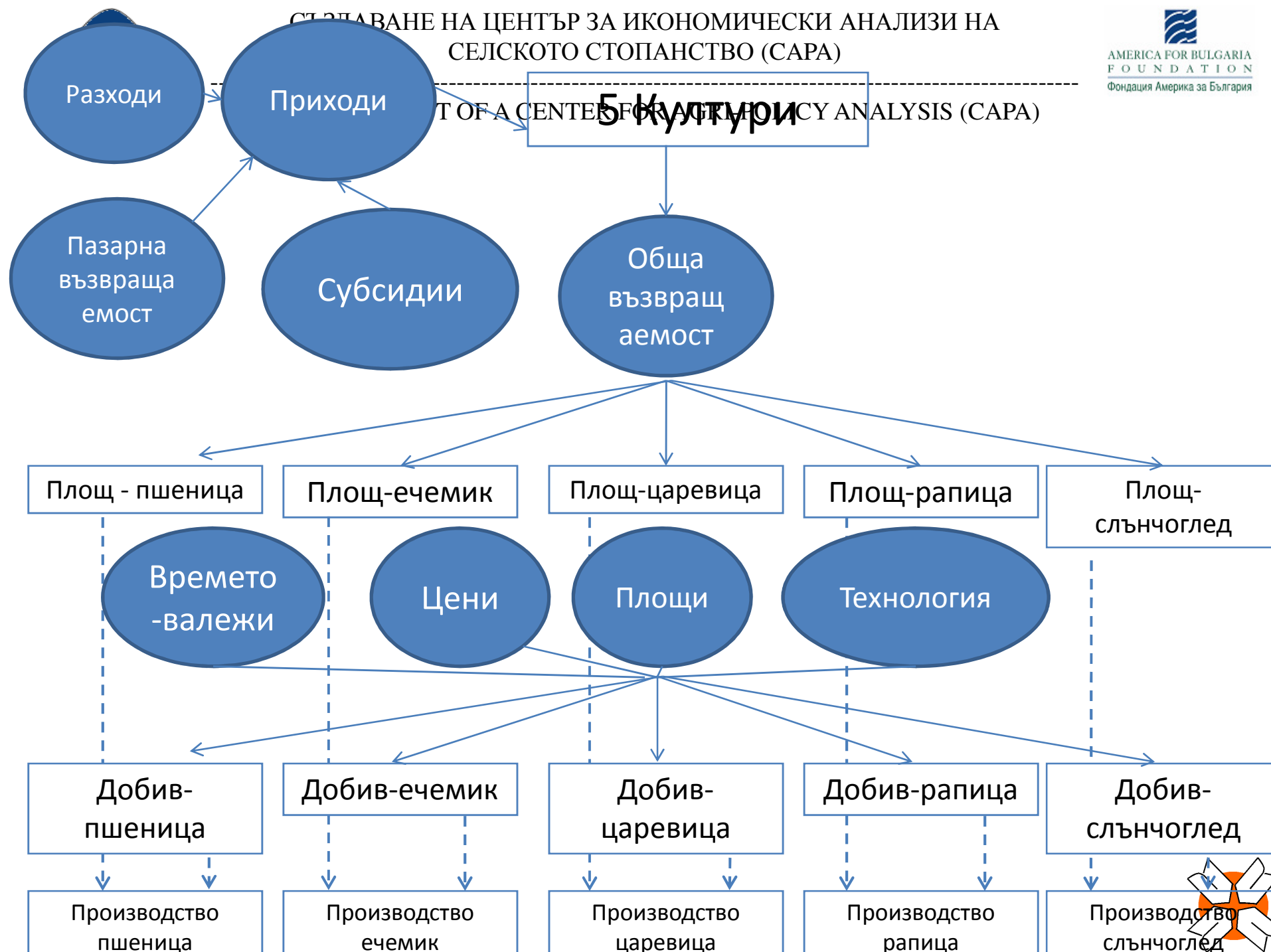

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

- Проекция $\neq$ Прогнозиране
- Средносрочно предвиждане за развитието на основни показатели свързани със зърнопроизводството до 2018 г.
- Обхвата на моделирането включва производствата на: пшеница, царевица, ечемик, слънчоглед и рапица
- Тези култури обхващат около 55% от ИЗП и над 90% от обработваемата земя в България през последните години
- 5 култури формират около 75% от БП в растениевъдството и около 43% в БСП през 2011 г.
- Около 63 хил. стопанства са специализирани в отглеждането на 5 култури през 2010 г.

СТРУКТУРА НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (САРА)

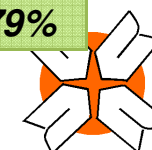
СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Относителен дял на културите в ИЗП, ха
Източник: МЗХ, Бансик 2013г., собствени
изчисления

Култури/год.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Пшеница	1 120 510	1 114 427	1 254 151	1 095 703	1 152 999	1 194 141	1 170 000
Ечемик	193 840	223 004	264 689	250 640	174 010	176 556	205 000
Царевица	408 880	348 402	303 881	360 046	430 914	466 000	420 000
Слънчоглед	686 692	723 962	687 209	734 314	795 319	780 755	751 700
Рапица	53 998	87 515	108 372	211 954	231 308	134 516	141 000
Използвана земеделска площ, ха	511 6220	5100 825	5029 585	5051 866	5087 948	5122 983	4 995 111
Дял на културите от ИЗП, %	47%	47%	52%	52%	54%	55%	53,79%

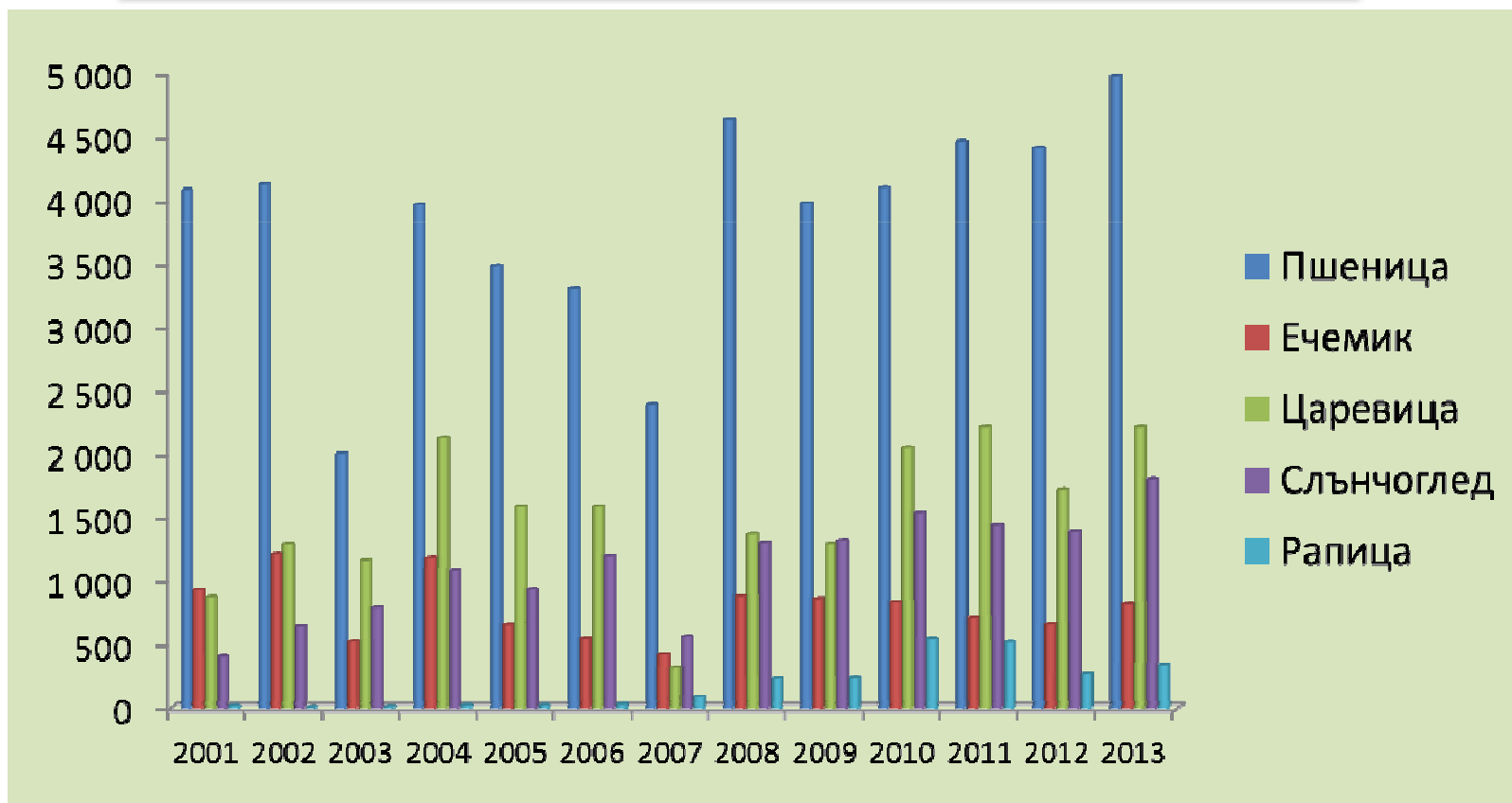

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

**Производство на зърнени и маслодайни култури
по години, хил. тона**
Източник: МЗХ, Аграрни доклади и FAO 2000-2013

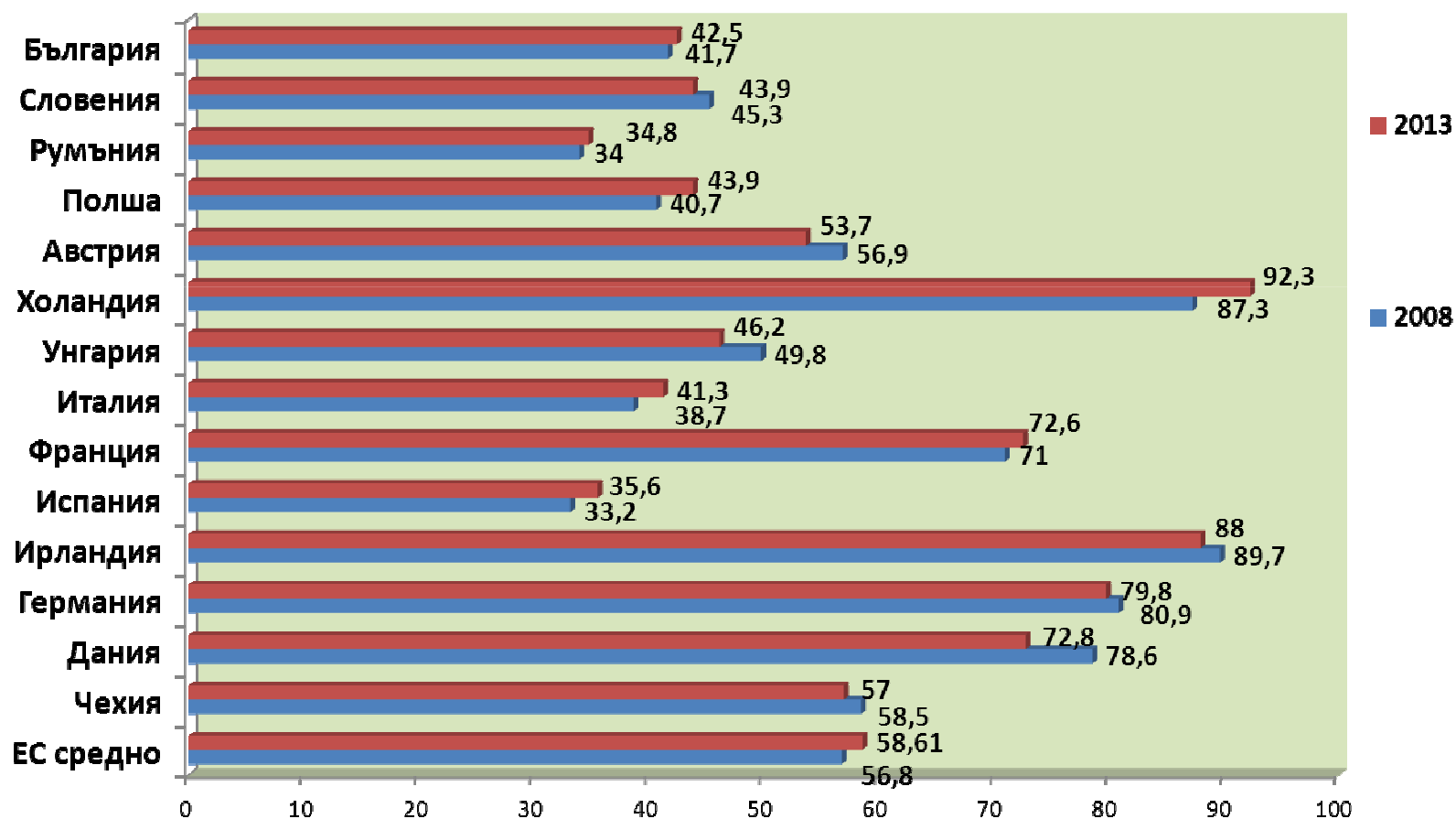

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

**Средни добиви при пшеница за ЕС 2008-2013., 100
кг/ха**

Източник: Евростат 2014

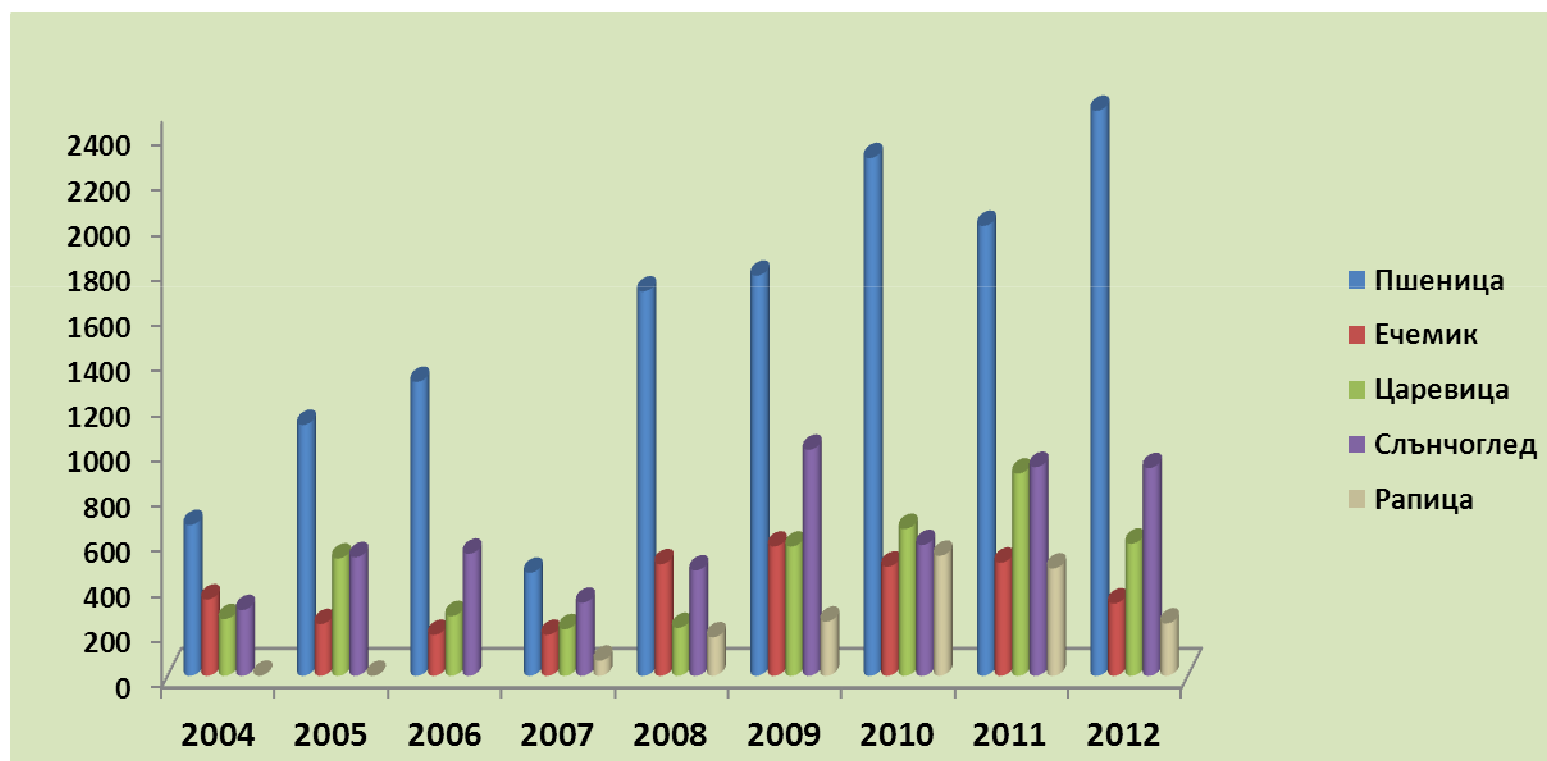

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Износ на страната ни 2004 – 2012 год. в хил. тона

Източник: НСИ 2004-2013, FAO 2003-2012год.

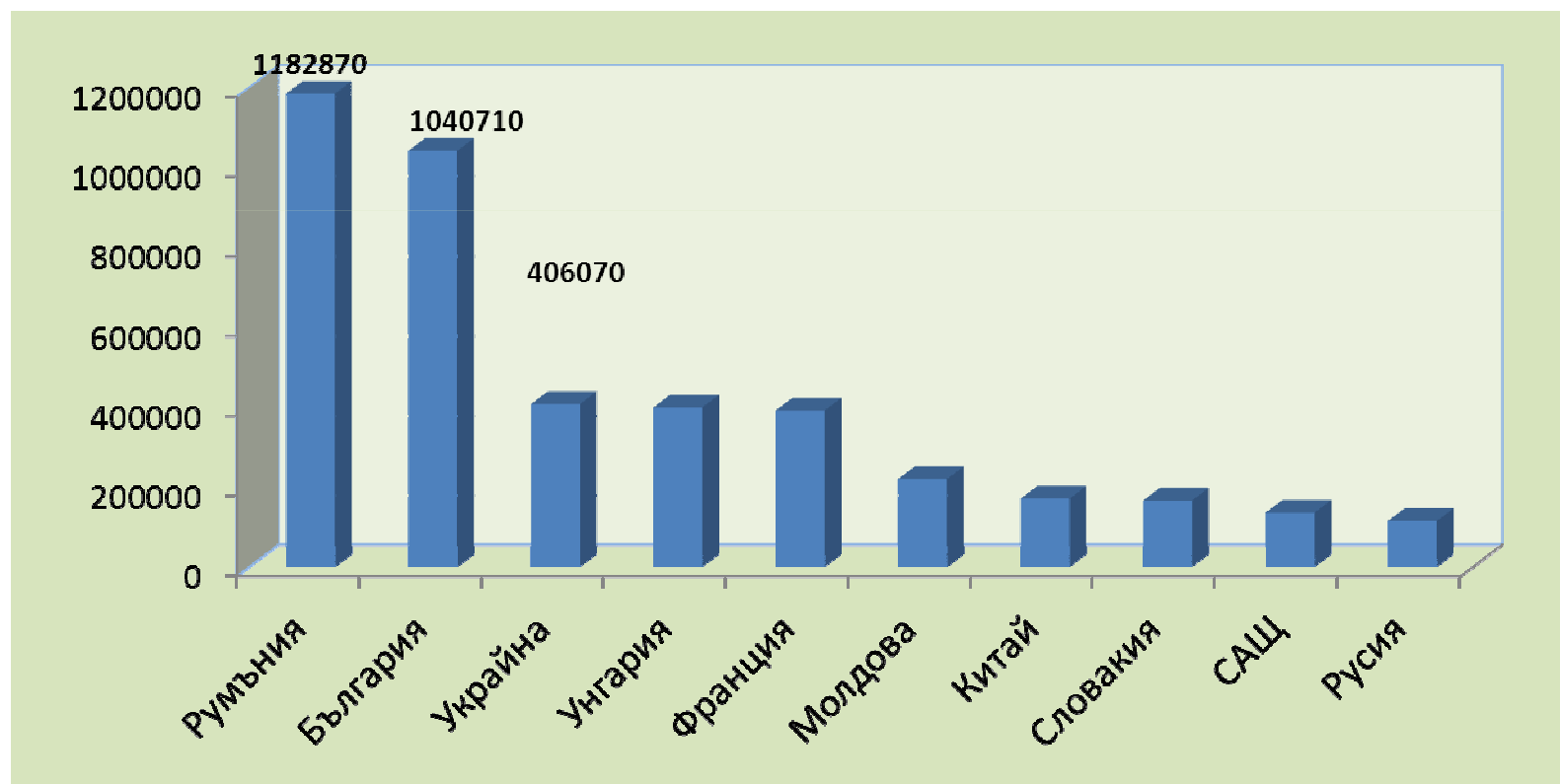

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

**Износ на слънчоглед в света от водещите страни
2011 година, хил. тона
Източник: FAO 2011год**

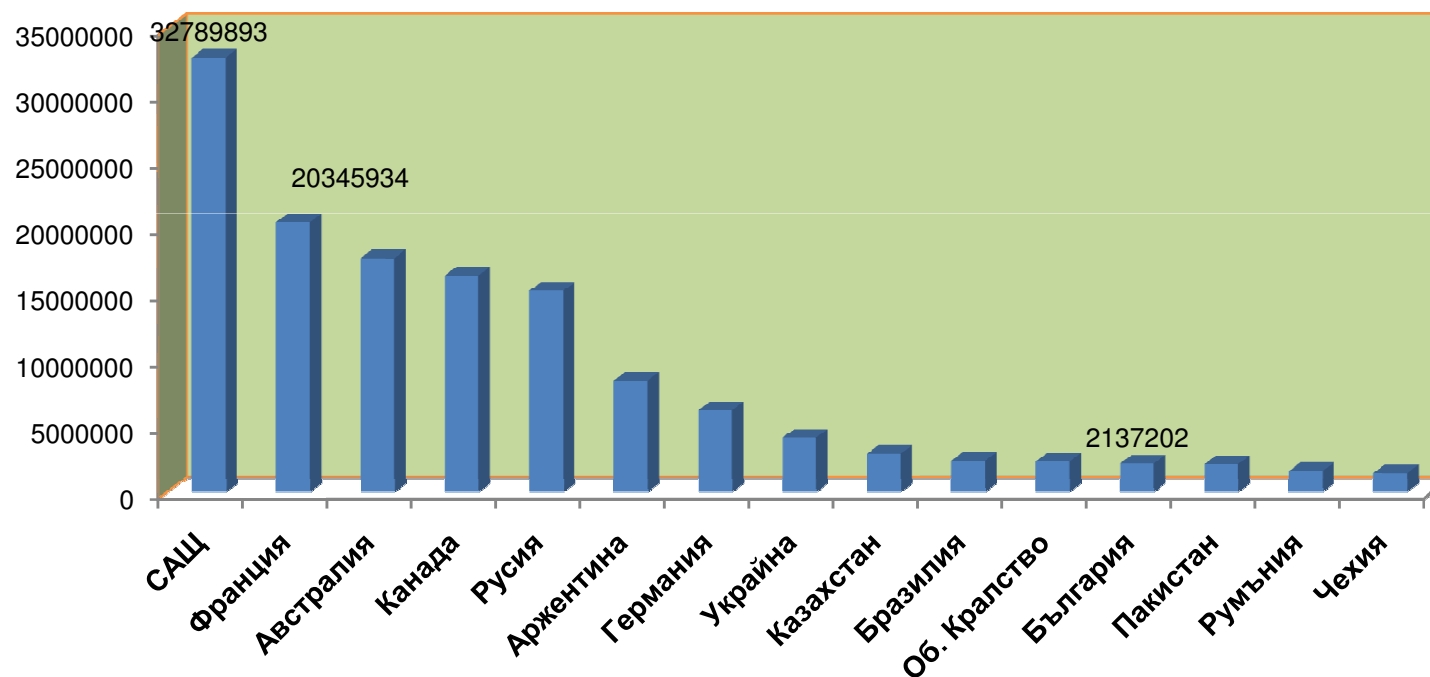

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Износ на пшеница в света от водещите страни 2011 година, хил. тона Източник: FAO 2013

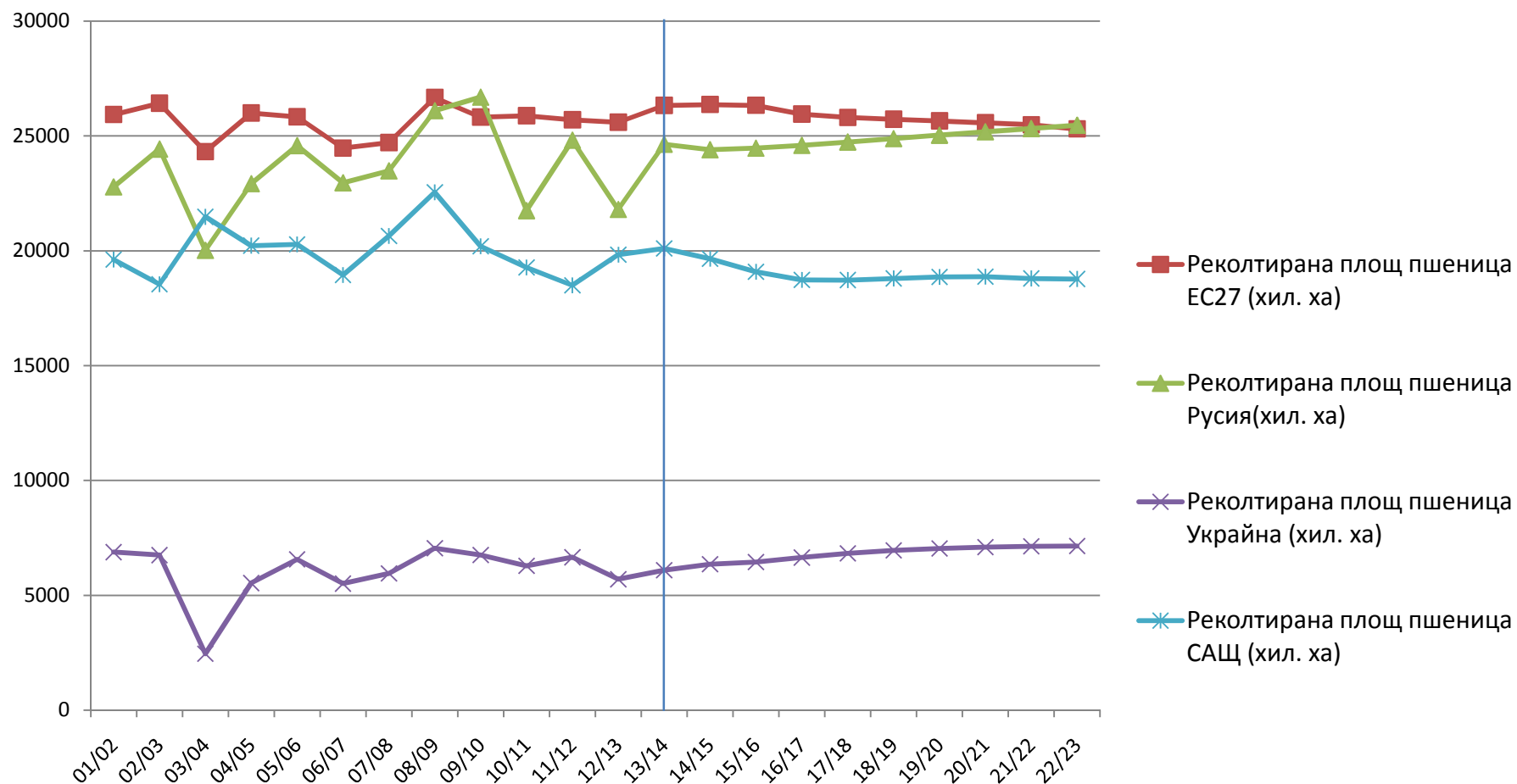

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Реколтирани площи от пшеница в избрани страни (хил.ха)

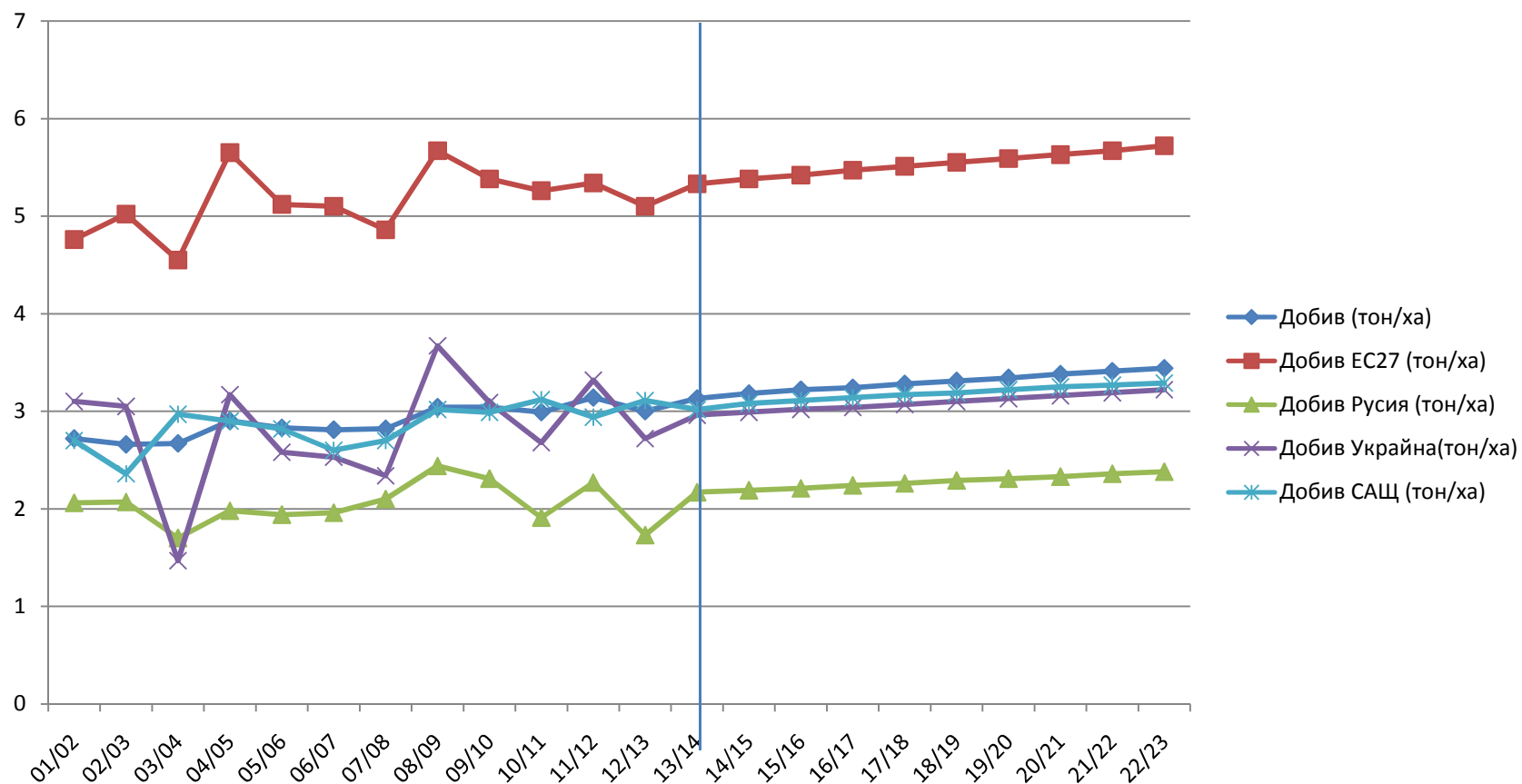

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Среден добив от пшеница в световен мащаб и избрани държави

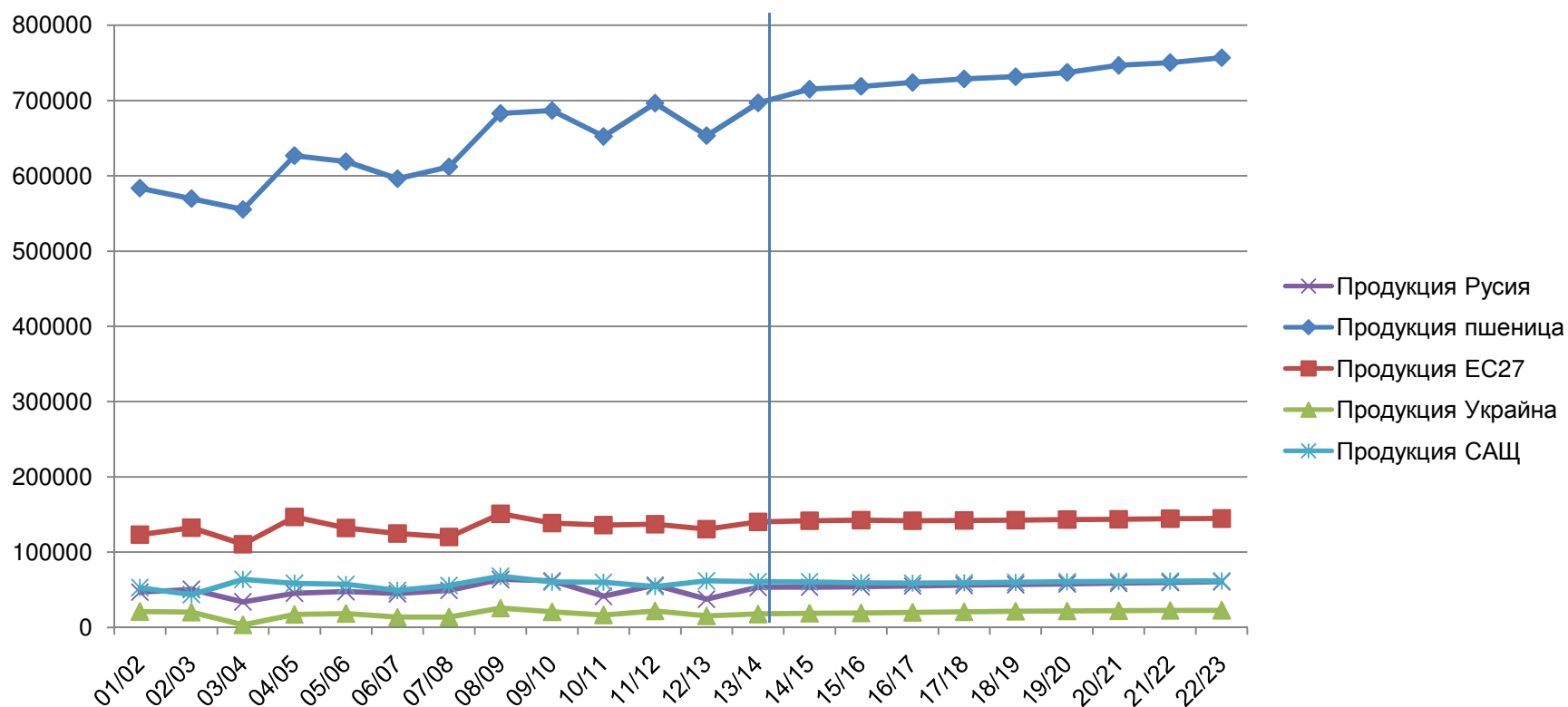

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Обща продукция пшеница в световен мащаб и избрани държави (хил.ха)

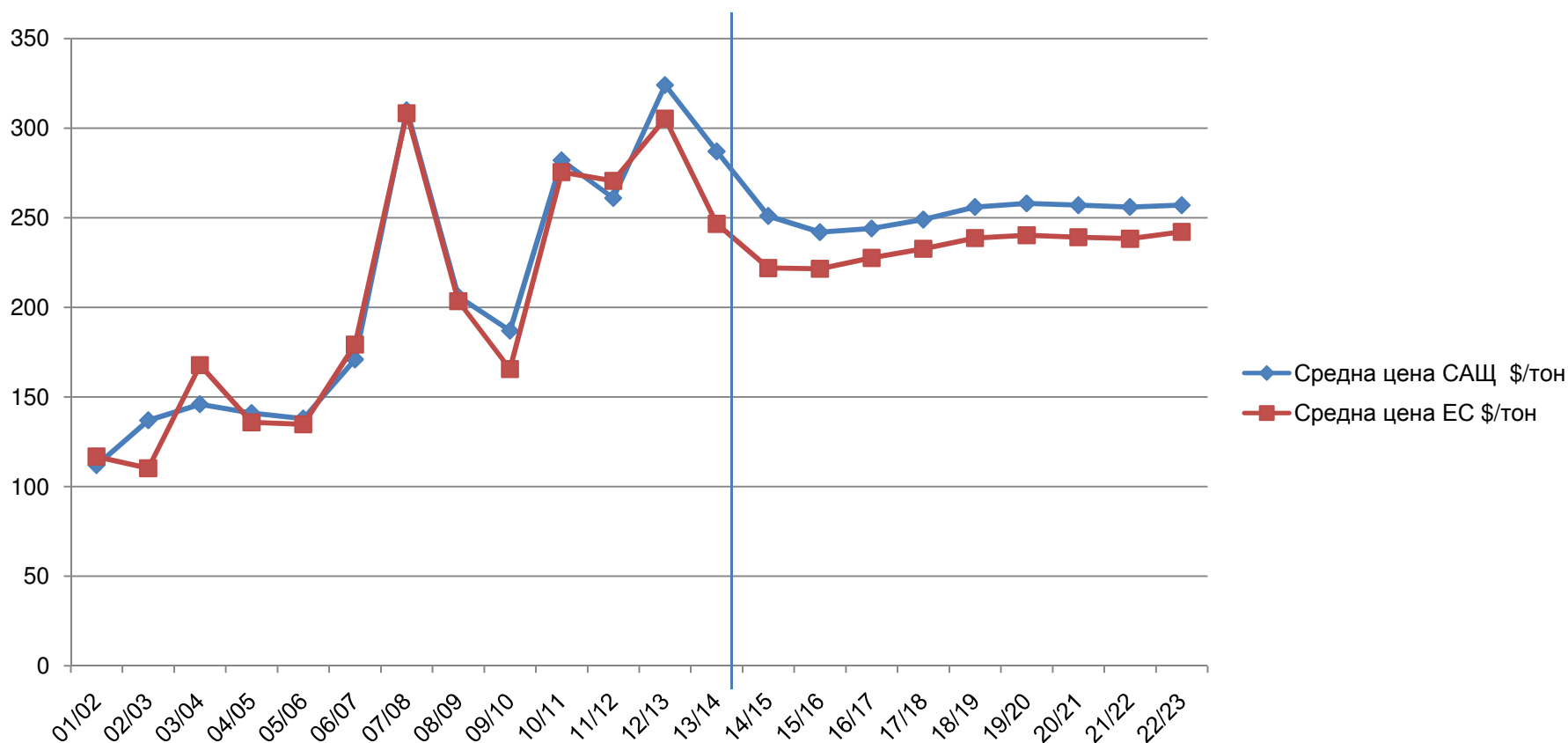

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Средни цени на пшеница САЩ и ЕС USD/тон

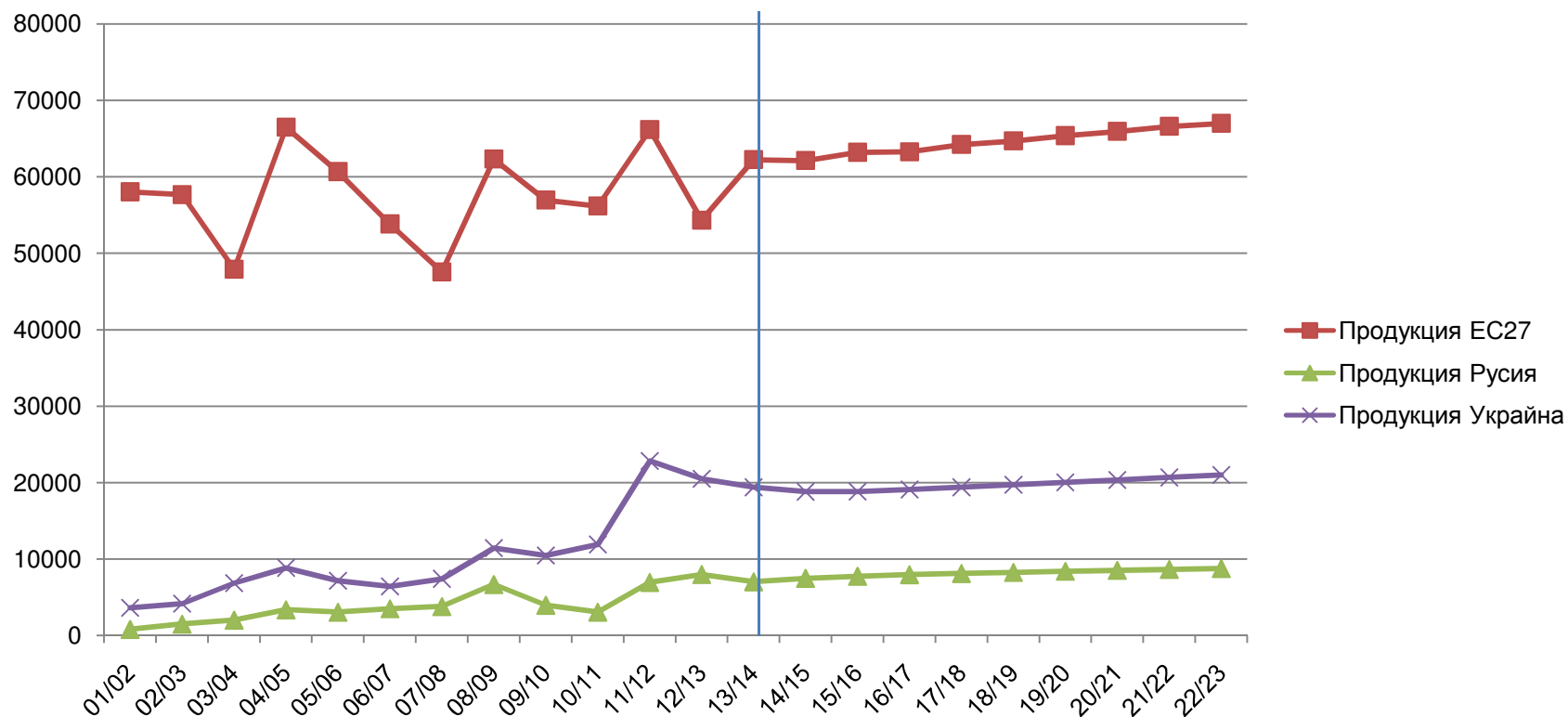

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Производство на царевица (хил.тона)

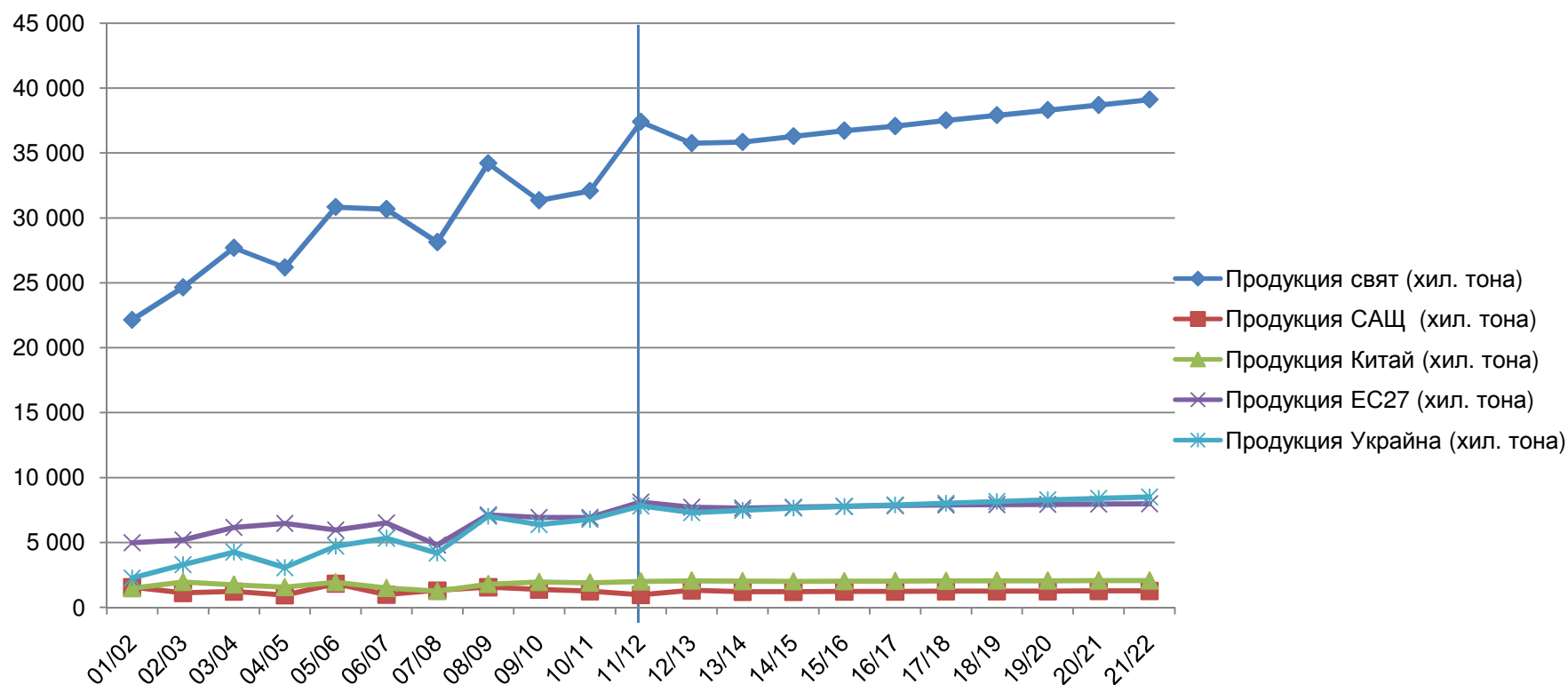

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Обща продукция от слънчоглед в световен мащаб и избрани страни (хил. тона)

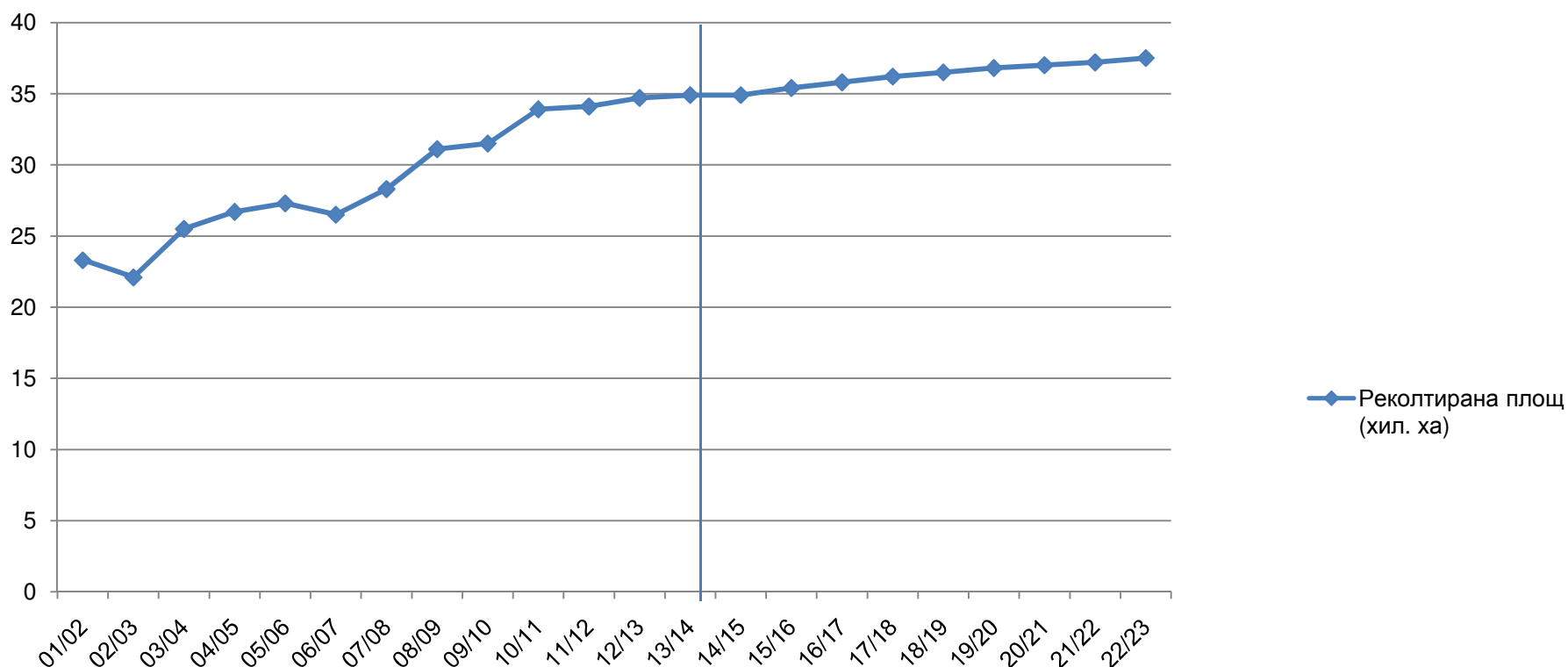

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Реколтирани площи с рапица в световен мащаб (хил. ха)

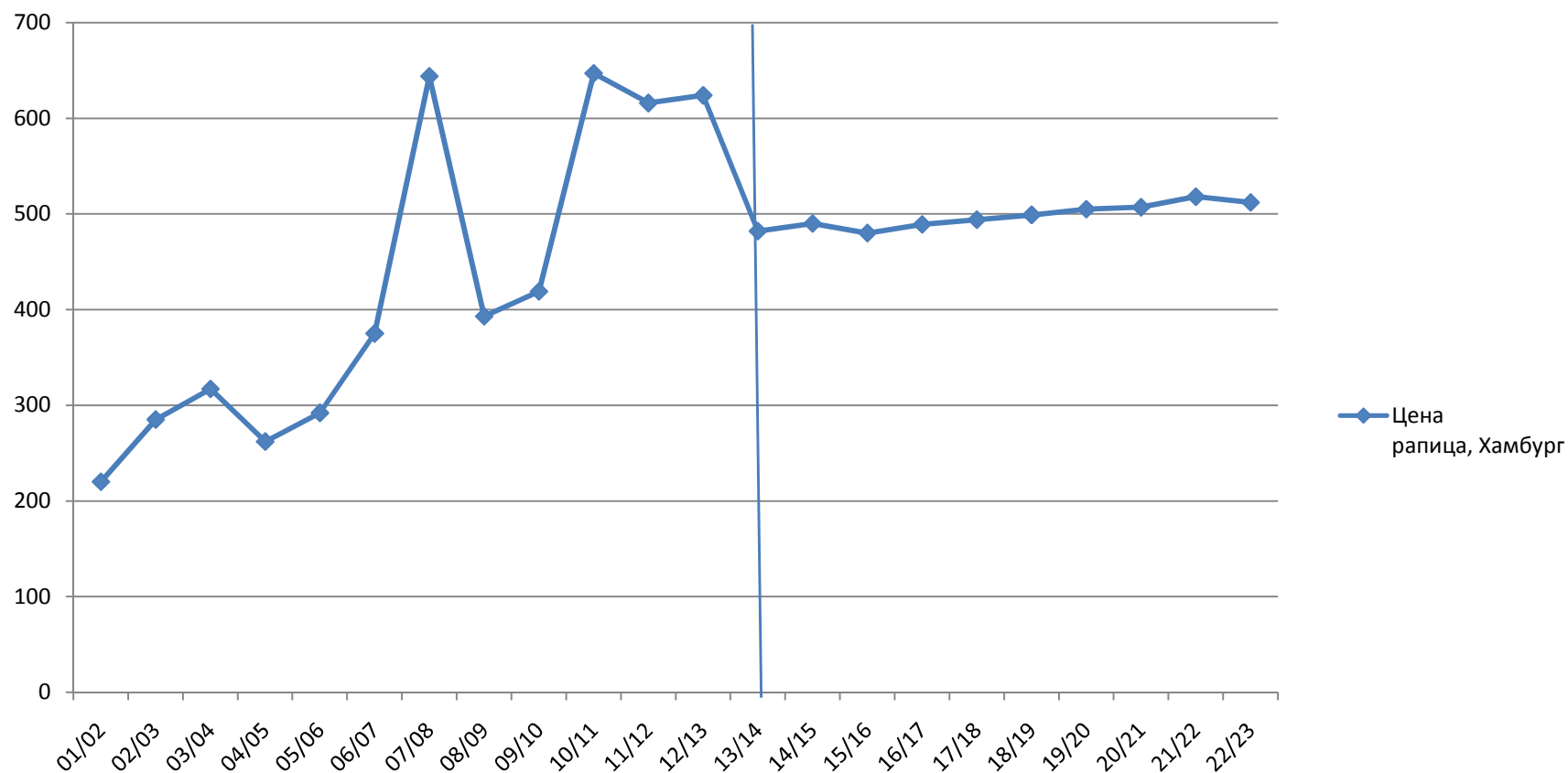

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Цени на рапица, Хамбург, (USD/ тон)

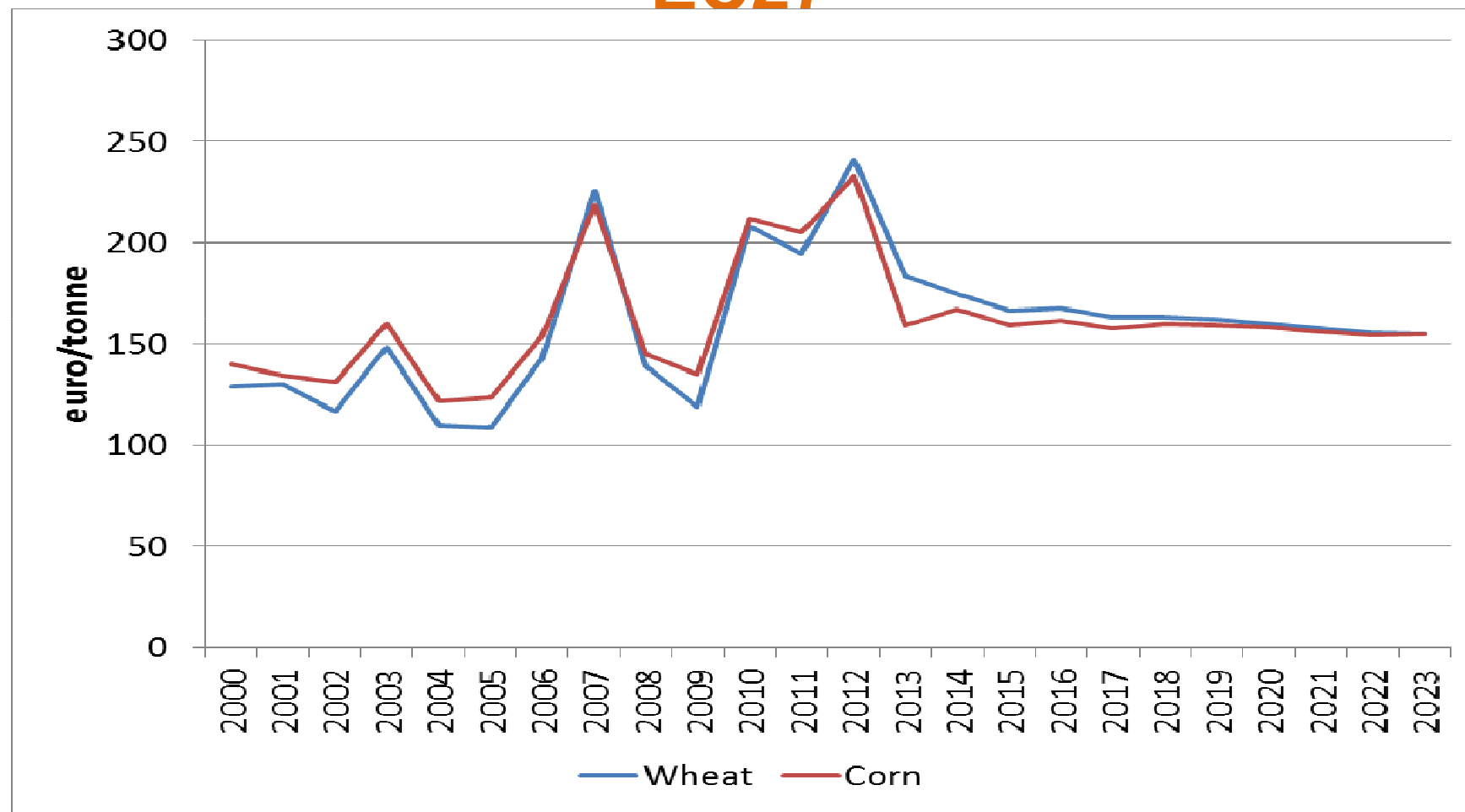

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Средни цени на зърнени култури в ЕС27

Source: European Commission to 2012, FAPRI-MU projections
August 2012

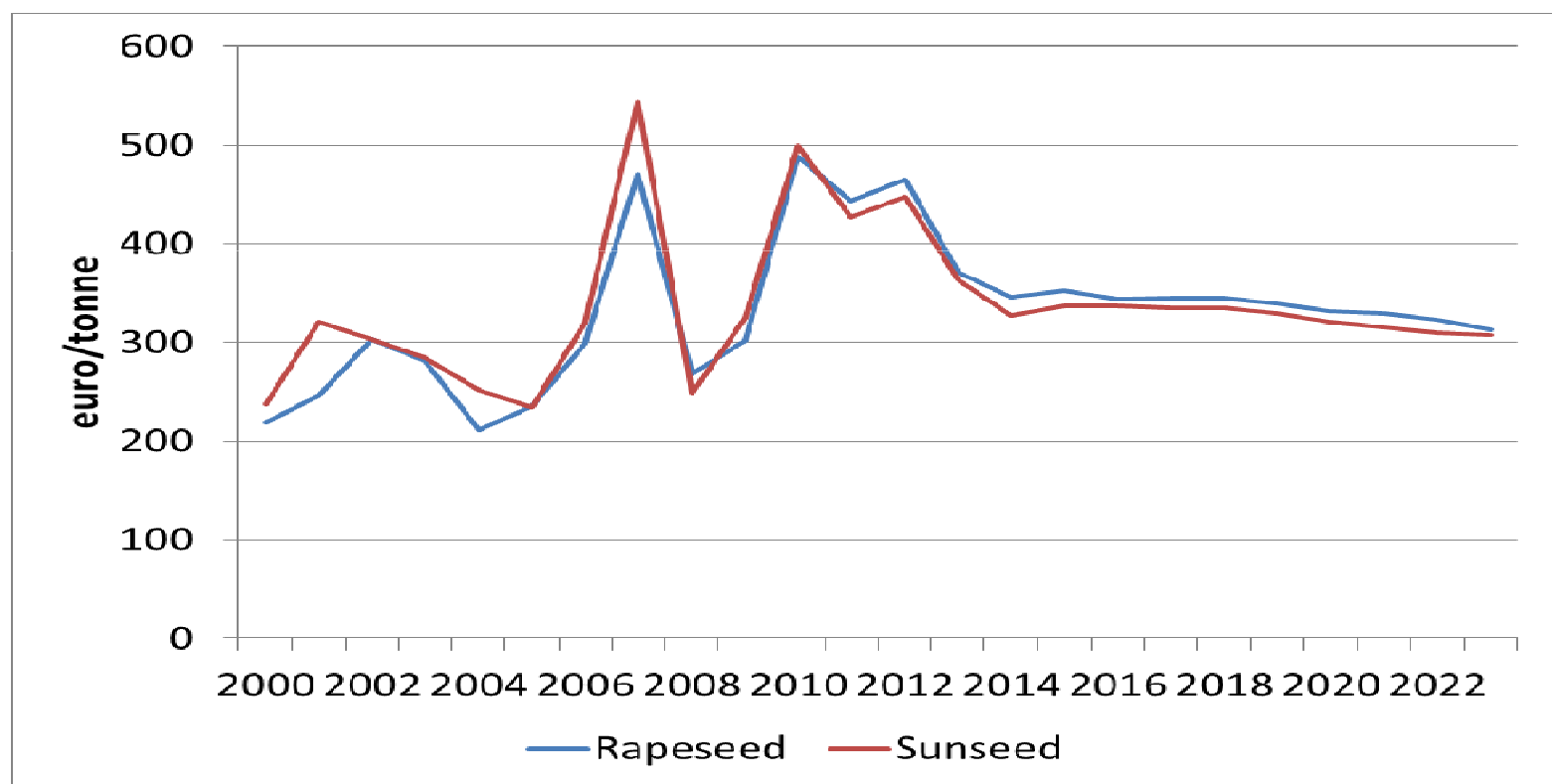

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION
Фондация Америка за България

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Северно европейски цени на маслодайни култури

Source: Oilworld to 2012, FAPRI-MU projections August 2013

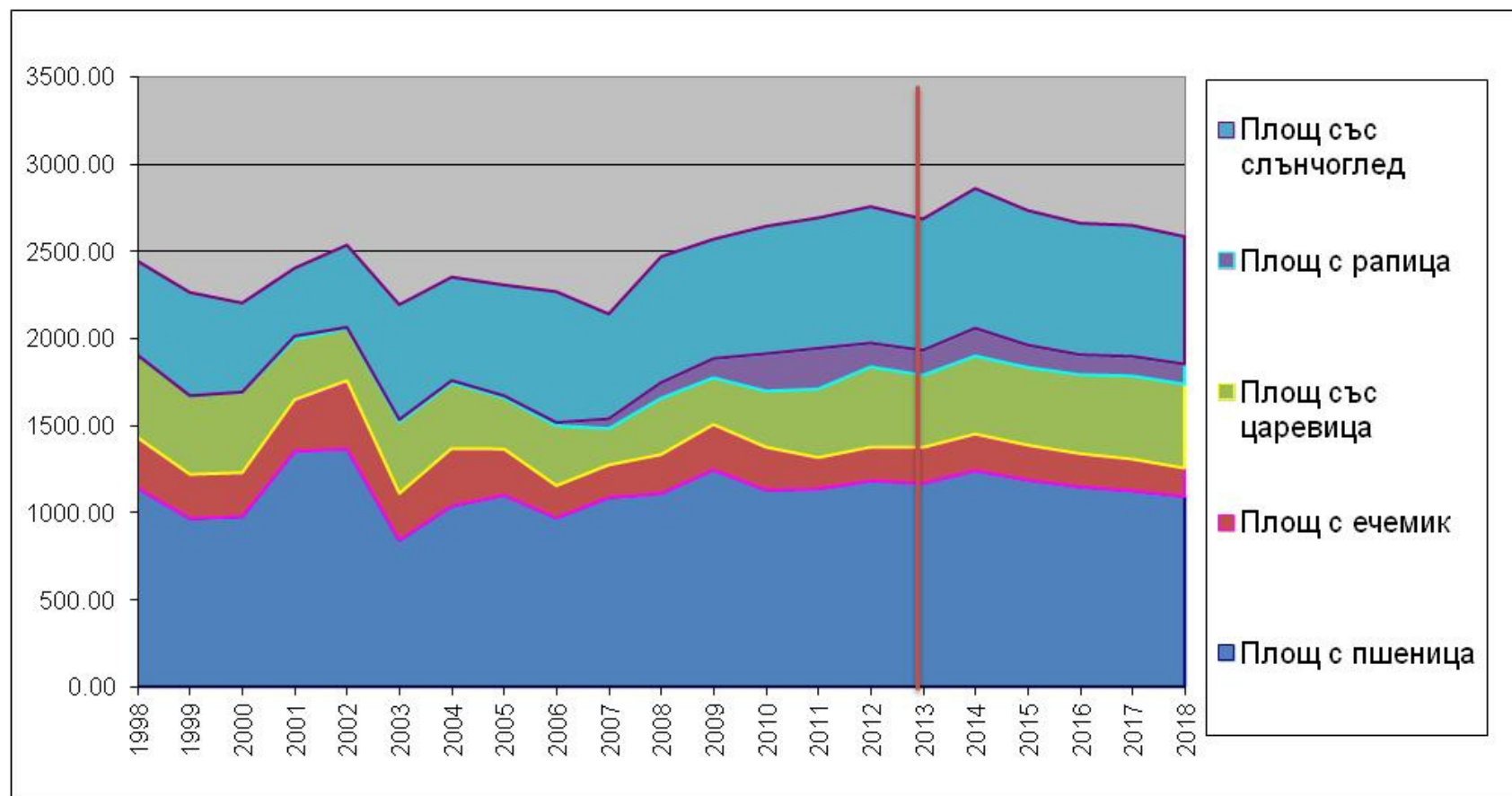

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Динамика на площите, хиляди ха

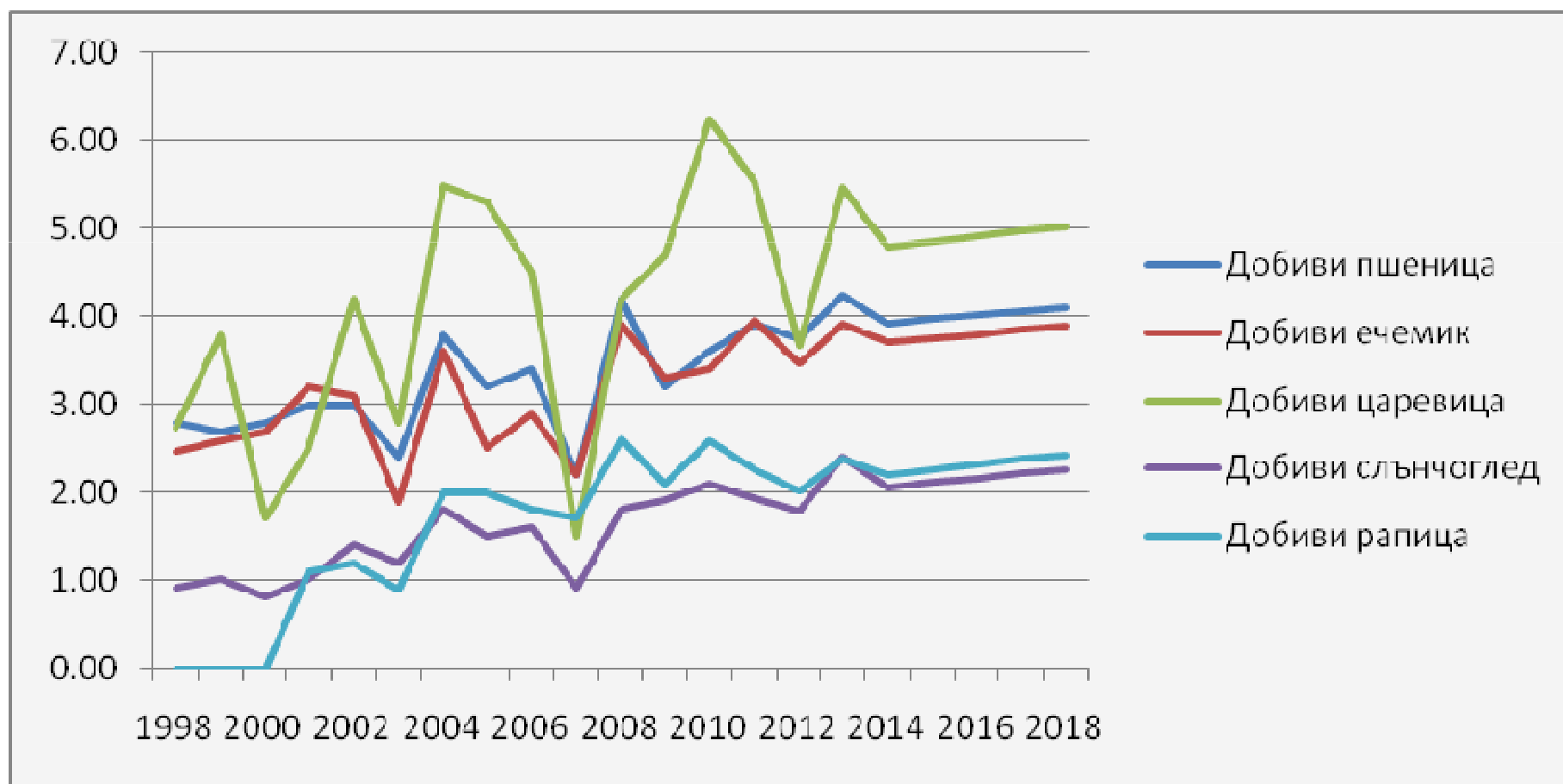

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Динамика на добивите, т/ха

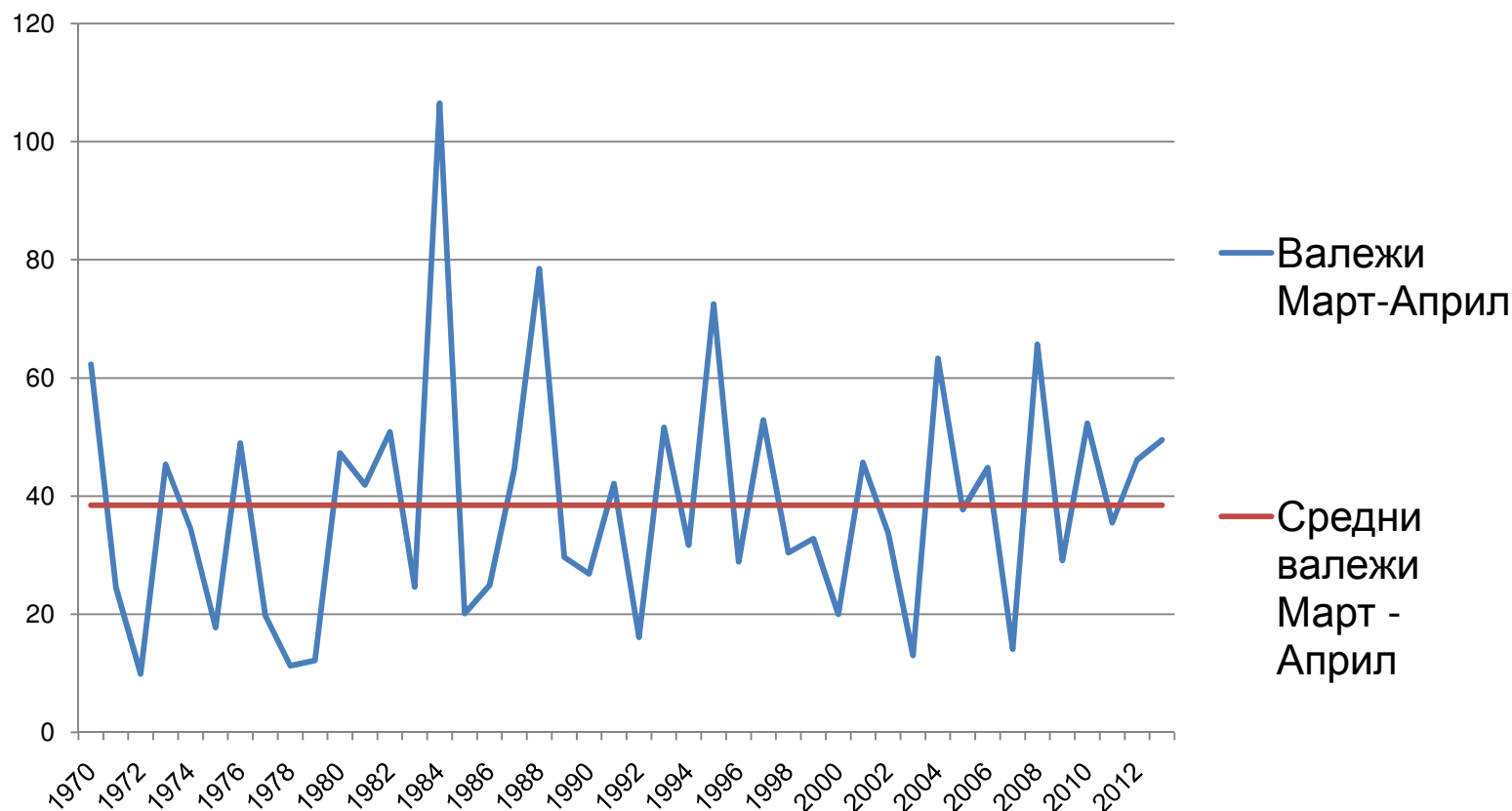

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Количество валежи по години, л/м²

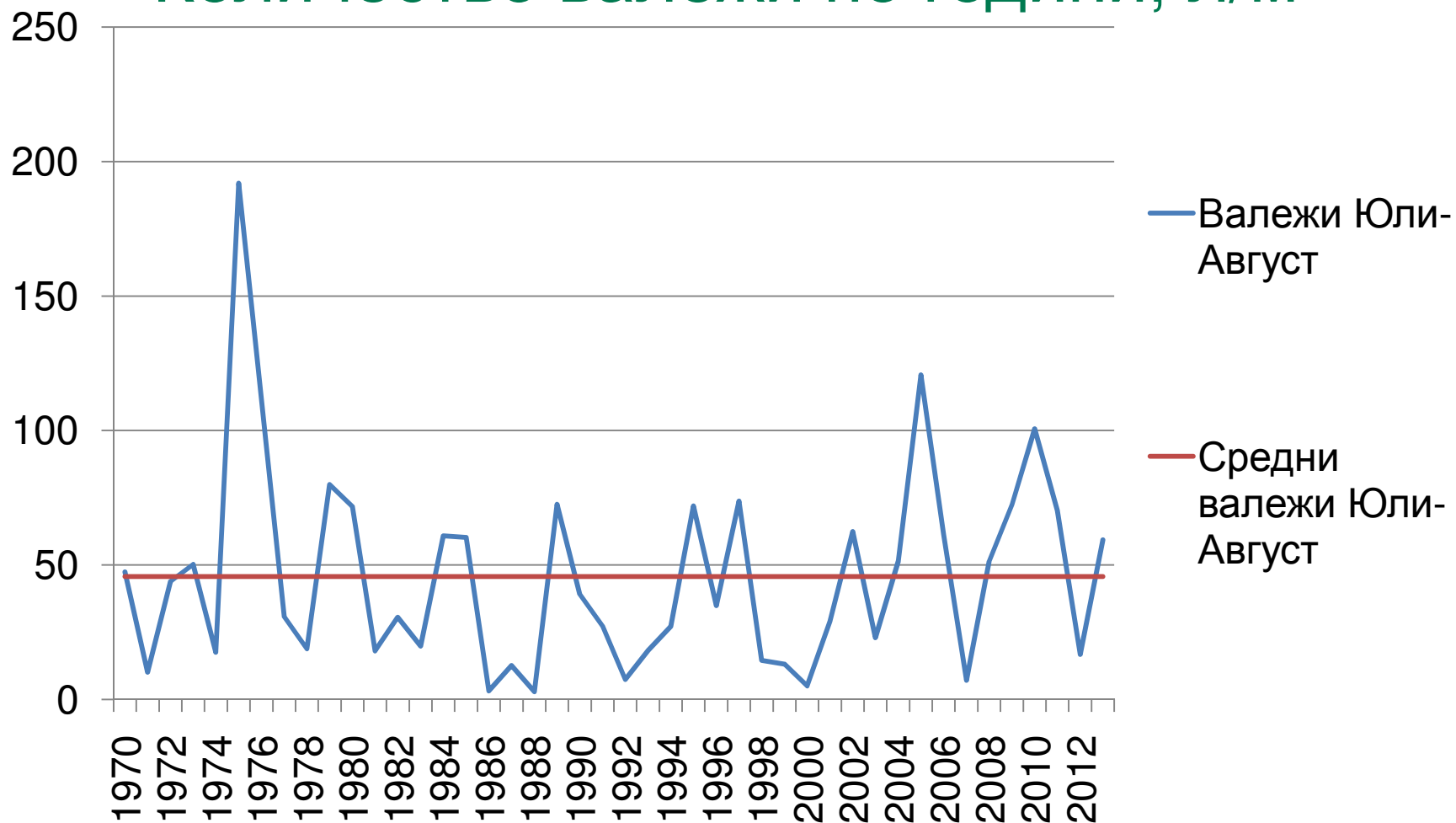

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Количество валежи по години, л/м²

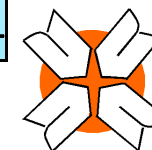

Оптимистичен сценарии Песимистичен сценарии

Валежи през месеци Март -Април и Юли - Август за периода 2014-2017 година

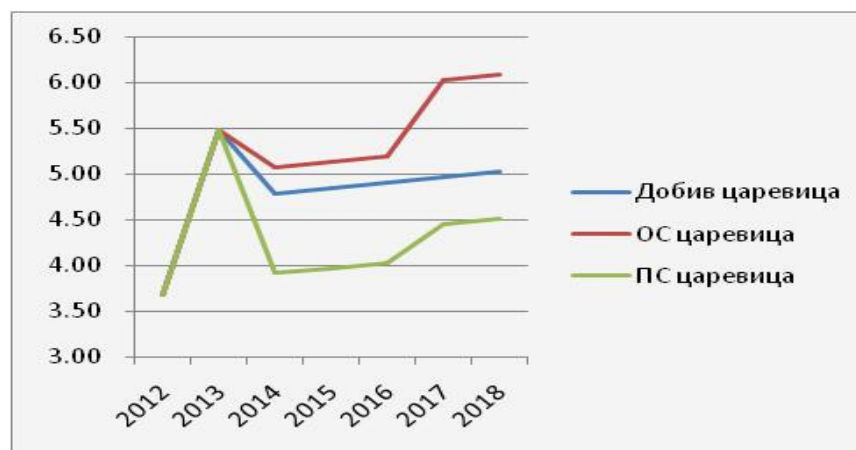
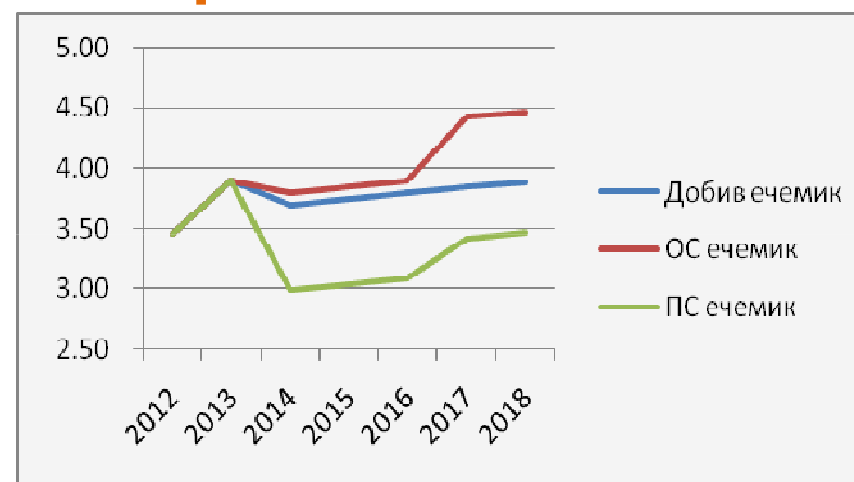
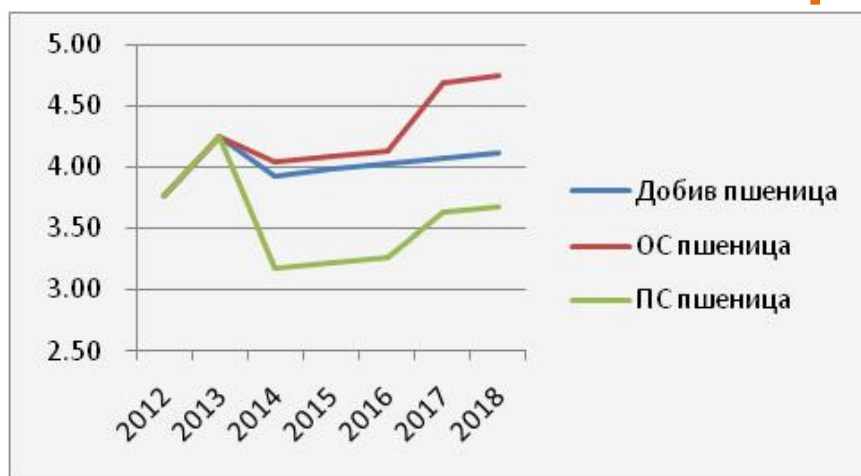
Сценарии есенни култури					
	2014	2015	2016	2017	2018
ОС	44,50	44,50	44,50	58,95	58,95
ПС	20,25	20,25	20,25	28,95	28,95

Сценарии пролетни култури					
	2014	2015	2016	2017	2018
ОС	60,84	60,84	60,84	91,24	91,24
ПС	15,24	15,24	15,24	29,24	29,24

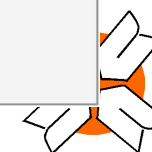
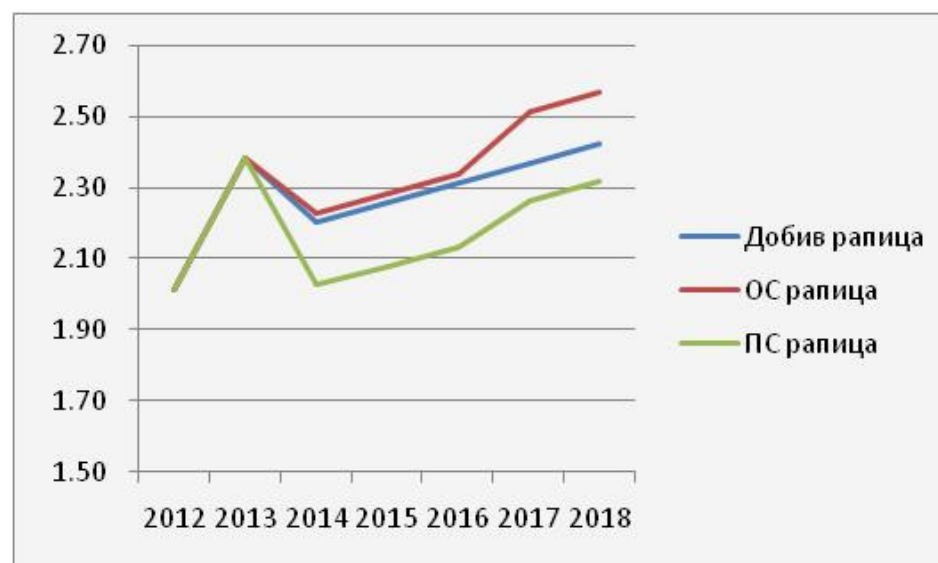
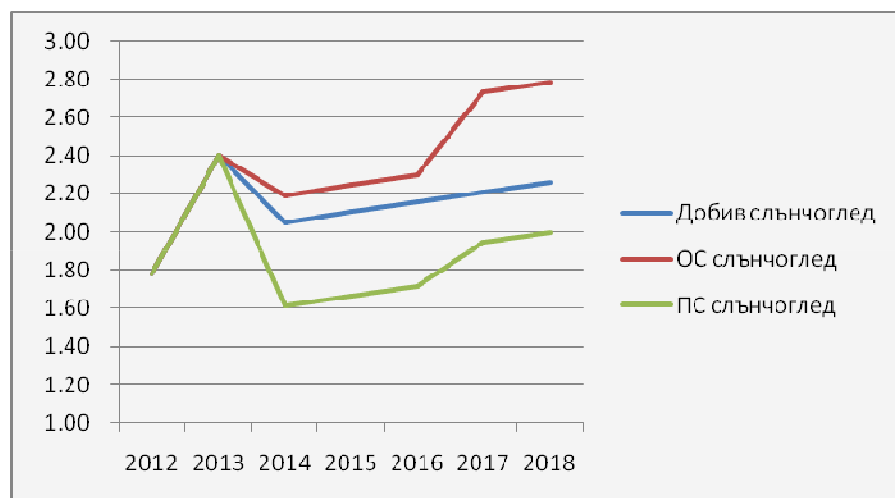
Изменение на добивите по култури (т/ха) при двата сценария – ПШЕНИЦА, ЕЧЕМИК И ЦАРЕВИЦА

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Изменение на добивите по култури при двата сценария – СЛЪНЧОГЛЕД И РАПИЦА

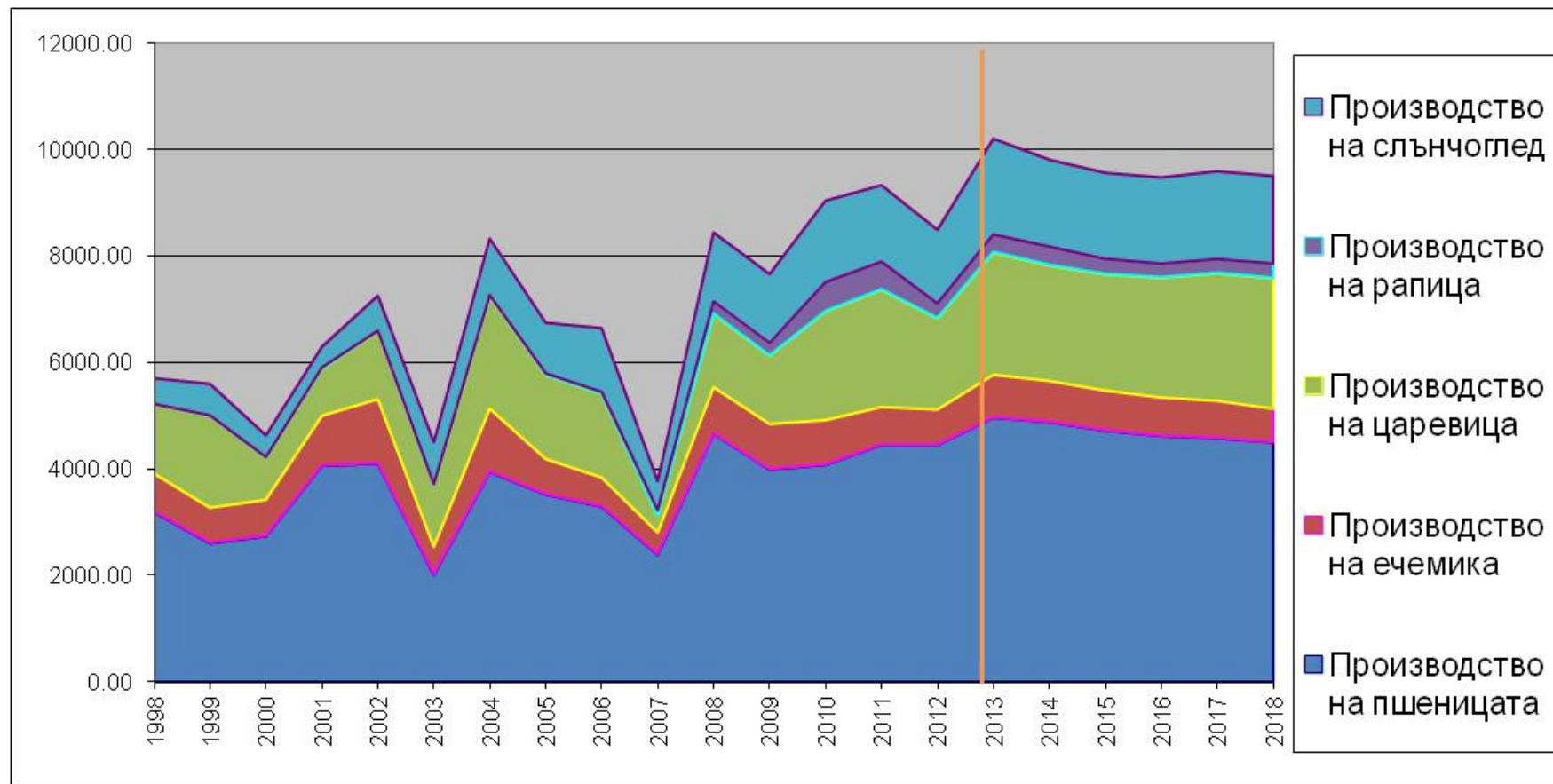

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Динамика на производството, хиляди тона

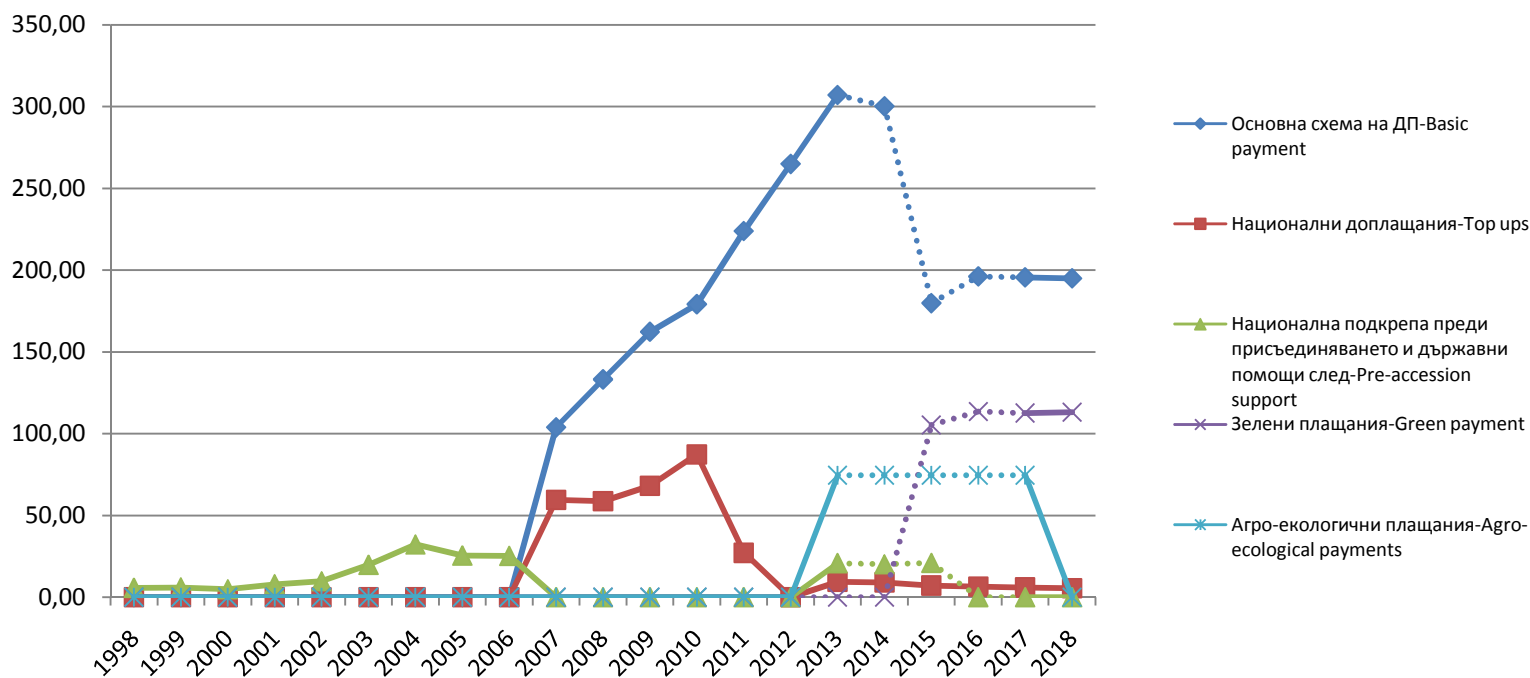

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Разпределение на подкрепата, евро на ха

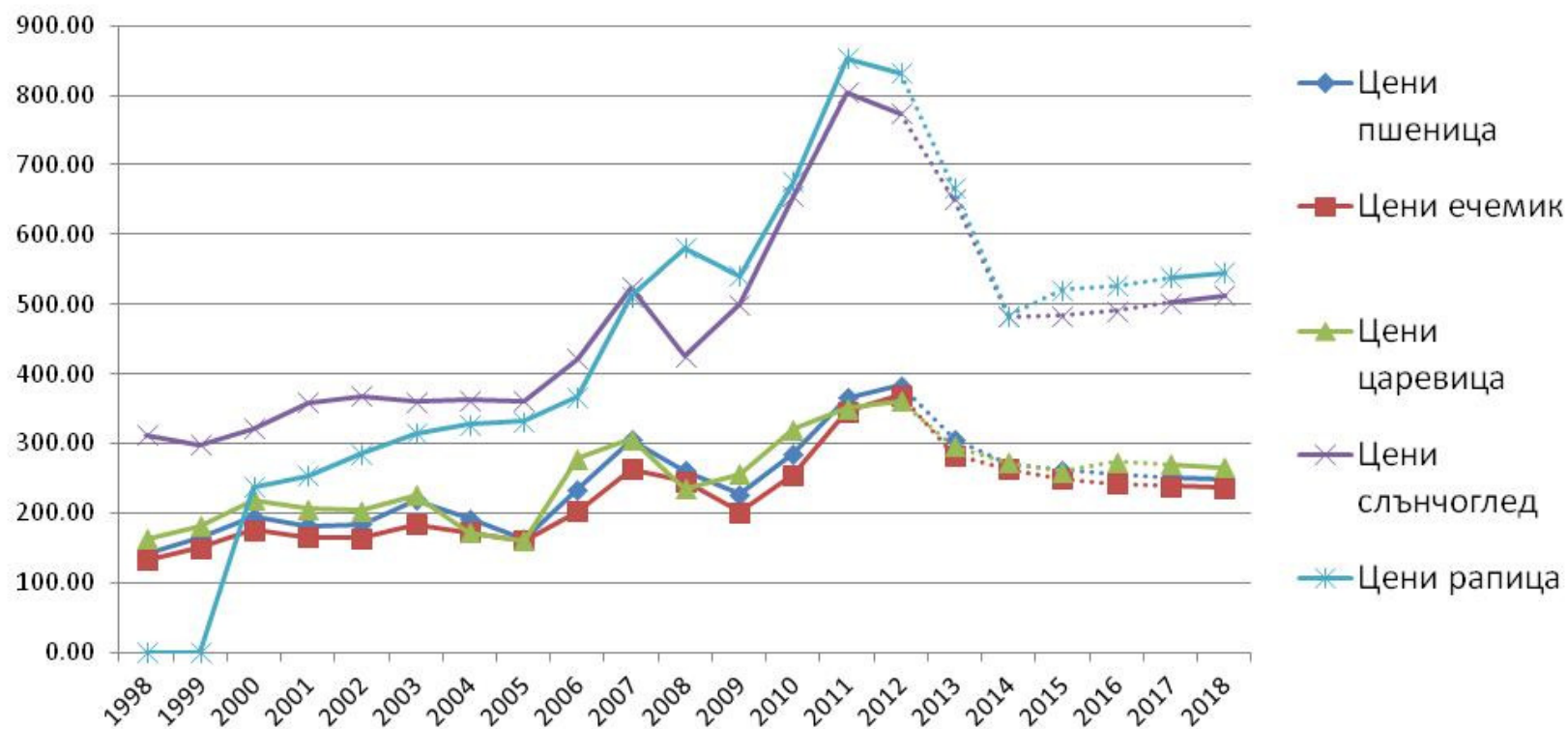

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Цени на отделните стоки на вътрешния пазар, лв/т

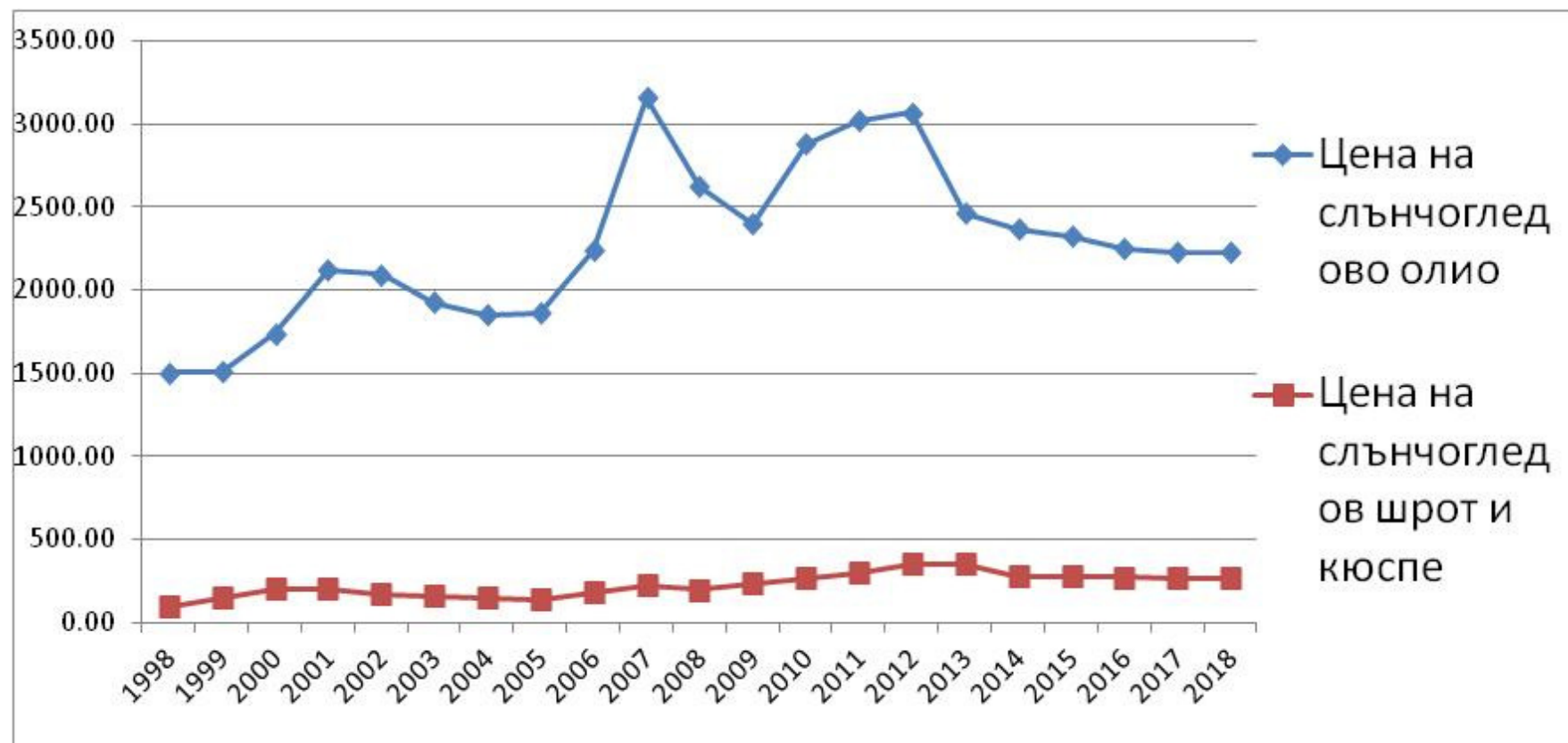

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Цени на слънчогледово олио и кюспе, лв/тон

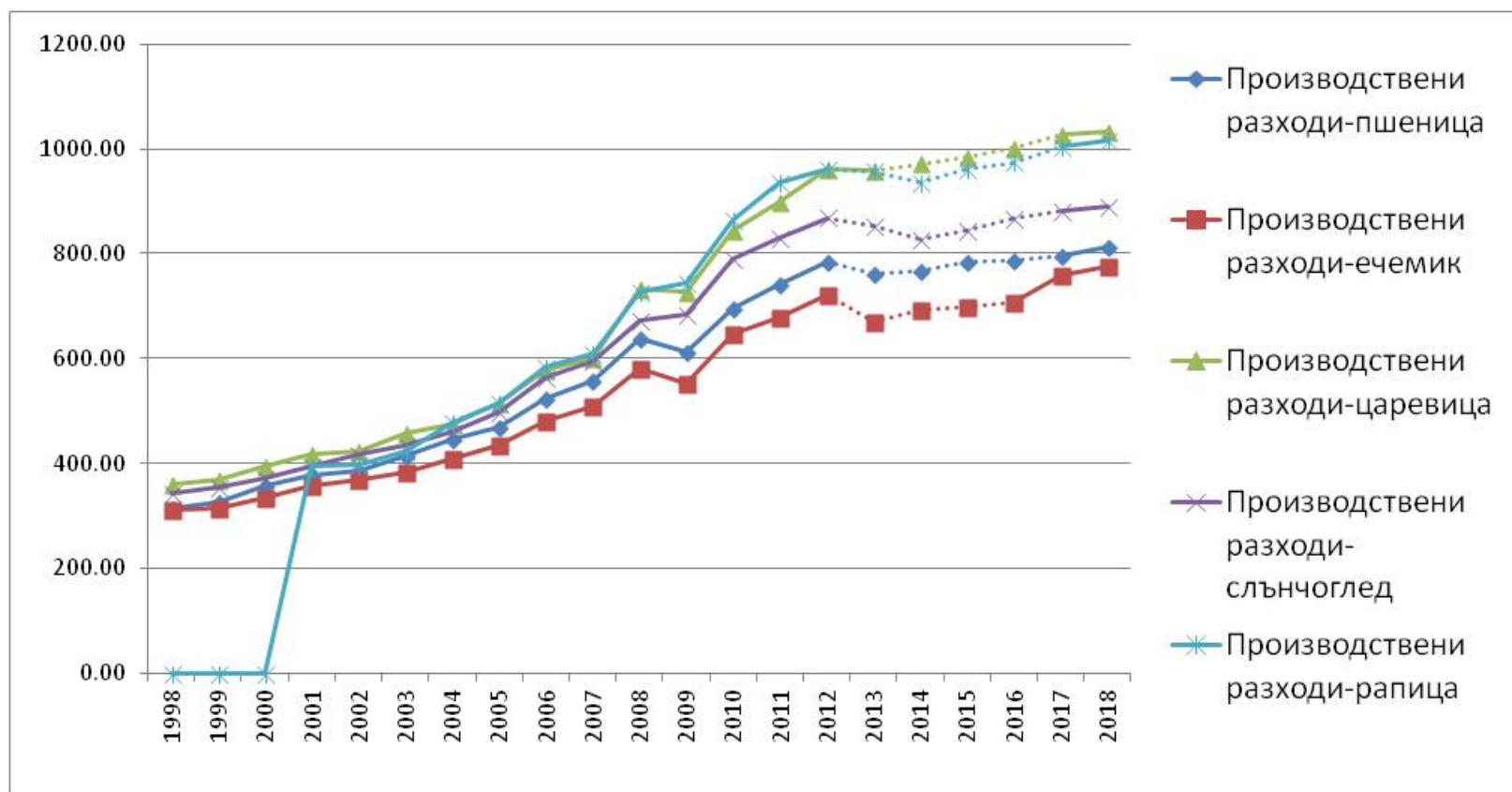

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Общи производствени разходи по култури, лв/ха

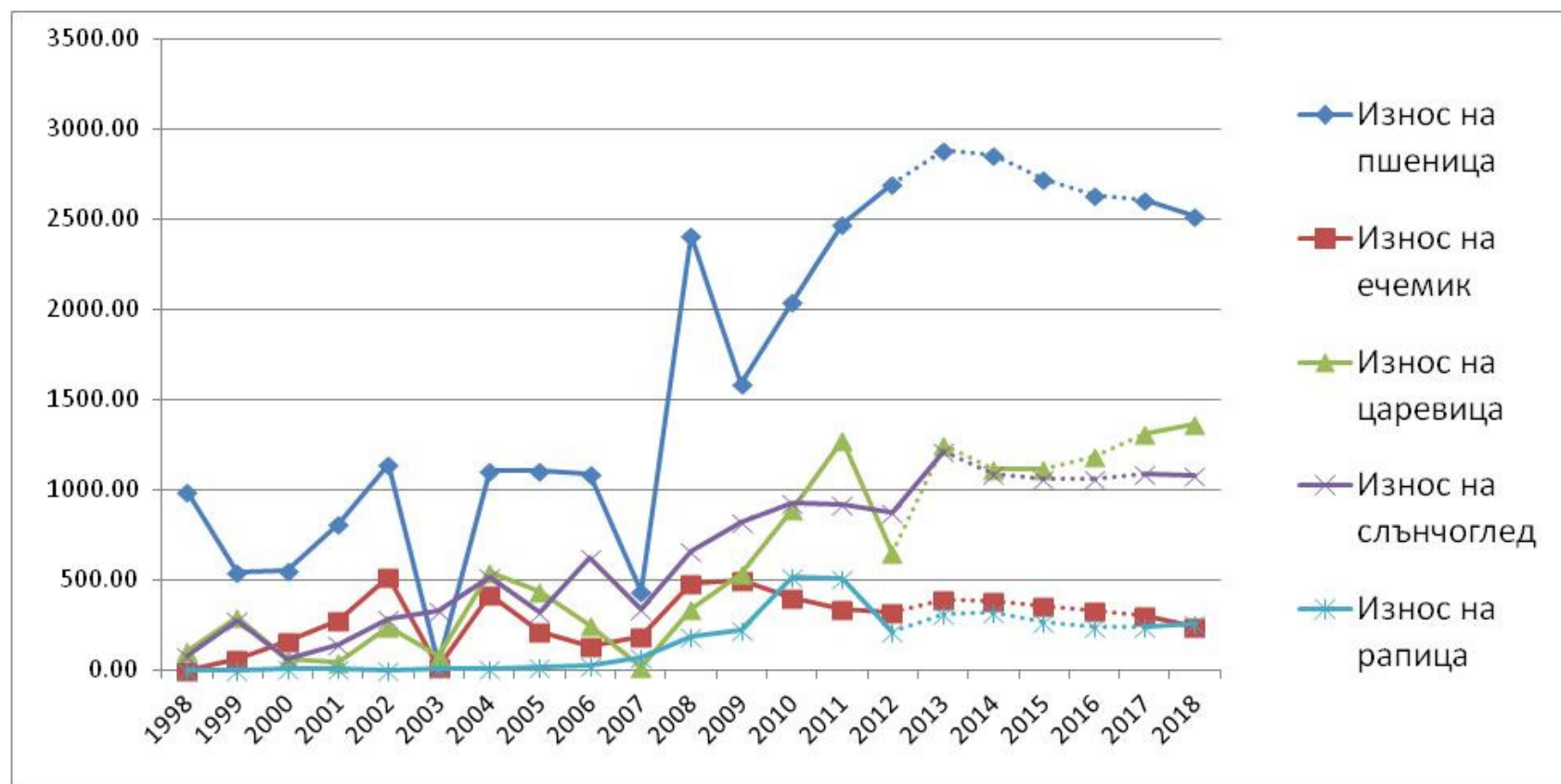

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Износ на отделните стоки, хиляди тона

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Продуктов баланс - Пшеница

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	<i>хил. ха</i>						
Площ	1 185	1 170	1 244	1 189	1 150	1 127	1 094
	<i>т/ха</i>						
Добив	3.76	4.25	3.93	3.98	4.02	4.07	4.12
	<i>хил. тона</i>						
Производство	4456	4 973	4 888	4 728	4 625	4 586	4 504
Внос	69	35	36	37	38	38	39
Начална наличност	435	259	330	328	318	311	310
Общо предлагане	4960	5 266	5 254	5 093	4 981	4 935	4 853
Потребление	2 002	2 055	2 070	2 047	2 036	2 021	2 038
Употреба за фураж	656	720	715	719	730	740	781
Употреба за човешка консумация	1 050	1 045	1 051	1 040	1 030	1 012	997
Употреба за семена	296	289	304	288	277	269	260
Износ	2 699	2 882	2 857	2 728	2 634	2 604	2 516
Крайна налчност	259	330	328	318	311	310	299
Общо търсене	4 960	5 266	5 254	5 093	4 981	4 935	4 853

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Продуктов баланс - Ечемик

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	<i>хил. ха</i>						
Площ	191	205	208	199	190	181	162
	<i>т/ха</i>						
Добив	3.46	3.90	3.70	3.75	3.79	3.84	3.89
	<i>хил. тона</i>						
Производство	662	800	768	746	719	695	630
Внос	1	0	0	0	0	0	0
Начална наличност	54	9	22	23	23	22	22
Общо предлагане	717	808	790	769	743	717	651
Потребление	384	391	385	387	390	390	389
Употреба за фураж	240	240	234	237	243	246	248
Употреба за човешка консумация	100	104	103	103	103	103	103
Употреба за семена	44	48	48	46	44	42	37
Износ	324	395	381	359	331	305	244
Крайна наилчност	9	22	23	23	22	22	19
Общо търсене	717	808	790	769	743	717	651

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Продуктов баланс - Царевица

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Площ	467	420	454	451	459	483	488
Добив	3.68	5.48	4.79	4.85	4.91	4.97	5.03
Производство	1 718	2 302	2 175	2 189	2 255	2 402	2 454
Внос	45	40	43	43	40	36	36
Начална наличност	299	448	420	414	416	423	437
Общо предлагане	2 061	2 790	2 639	2 646	2 712	2 862	2 926
Потребление	963	1 118	1 108	1 114	1 103	1 112	1 123
Употреба за фураж	608	764	754	760	751	760	771
Употреба за човешка консумация	350	350	350	349	347	347	347
Употреба за семена	5	4	4	4	4	5	5
Износ	650	1 252	1 117	1 116	1 186	1 313	1 363
Крайна налчност	448	420	414	416	423	437	441
Общо търсене	2 061	2 790	2 639	2 646	2 712	2 862	2 926

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

Продуктов баланс - Слънчоглед

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	<i>хил. ха</i>						
Площ	781	752	799	771	753	750	730
	<i>т/ха</i>						
Добив	1.78	2.40	2.05	2.10	2.15	2.21	2.26
	<i>хил. тона</i>						
Производство	1 390	1 804	1 639	1 621	1 623	1 655	1 650
Внос	18	18	18	18	18	18	18
Начална наличност	162	137	170	155	153	154	156
Общо предлагане	1 570	1 959	1 827	1 793	1 795	1 827	1 824
Потребление	558	578	583	581	579	583	584
Употреба за слънчогледово масло	450	467	467	463	459	459	457
Употреба за човешка консумация	105	108	113	115	117	121	125
Употреба за семена	3.12	3.01	3.23	3.03	2.95	2.94	2.85
Износ	875	1 211	1 089	1 059	1 061	1 088	1 085
Крайна наличност	137	170	155	153	154	156	155
Общо търсене	1 570	1 959	1 827	1 793	1 795	1 827	1 824

Продуктов баланс - Рапица

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	<i>хил. ха</i>						
Площ	135	141	158	127	112	110	113
	<i>т/ха</i>						
Добив	2.01	2.38	2.20	2.26	2.31	2.37	2.42
	<i>хил. тона</i>						
Производство	270	336	348	286	259	260	273
Внос	7	5	5	5	5	5	5
Начална наличност	3.88	2.65	3.27	3.45	3.26	3.35	3.43
Общо предлагане	282	343	356	294	267	268	281
Потребление	60	29	29	25	22	22	22
Употреба за производство на масло	60	28	28	25	22	21	22
Употреба за семена	1	1	1	0	0	0	0
Износ	218	311	323	265	241	243	256
Крайна налчност	2.65	3.27	3.45	3.26	3.35	3.43	3.50
Общо търсене	281	342	355	294	267	268	281

СЪЗДАВАНЕ НА ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ НА
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (CAPA)

ESTABLISHMENT OF A CENTER FOR AGRI-POLICY ANALYSIS (CAPA)

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Божидар Иванов

София 1113, Бул. Цариградско шосе 125, бл. 1

e-mail: bozidar_ivanov@yahoo.co.uk

Tel: 02 9710014

